

אז מ'הו, לכל הרוחות, יהודי?

אחיתופל, איך?

יורמים, המסוגלים להתרגש ביגלל ויכוח זה, ואולי גם איני מאמין להם כל-כך. אבותיה של מיפלטג-העבודה עשו מעשה-הישגות היסטוריות, כאשר קיבלו את חוק-השבות, בניגוד לעצת אחיתופל. הם בגדו בגידה היסטורית כאשר הכניסו לחוק את ההגדרה הדתית, בניצוחו של אותו אחי-תופל עצמו.

מה כי ילינו עתה על התוצאות הכבדות-הנמנעות של בניגוד זה? מה הם כאים להאשים את בניגוד ההוי לך ברובם? בניגוד, לפחות, אינו עושה שקר בנפשו, כמוהם!

איני מבין גם את ההתלהבות הזאת להגן על זכויות הקונסרוואטיבים והפרוריים. הדת הקונסרוואטיבית היא חצי-דת, והדת הפרורמית היא רבע-דת. האם רבע-דת או חצי-דת עדיפים על דת שלמה לגבי אדם חילוני?

את חוק-השבות, יואשם בכוונה וזדוניות לנתק את ישראל מן הפזורה היהודית, לסגור את שערי-ההצלה לפני היהודים היוצאים מברית-המועצות (שאינם באים הנה ממילא), להתנכל לציונות ולעשות את הרע בעיני ה'.

מי יקבל על עצמו סיכון כזה?

חוקי-השבות קיים וישאר קיים, ממילא תתעורר כל שני וחמישי השאלה, "מיהו יהודי?"

אין מנוס ממנה. הנה נשוב עדיה כאומי-קדב.

את עצת שפירא, נענש בחייו. הוא בילה את מיטב זמנו במציאת תשובה לשאלה המקוללת, שיחרר לפיתחם של גדולי-תורה וקטני-אמונה, גבה עדויות מכל יהודי בעל-שם בעולם כולו — והעלה חרס בידו. מיהו אמריקאי? כל אזרח ארצות-הברית, שנשבע אמונים לדגל, מיהו בר-יטי? כל נתין של הוד-מלכותה באיים הבריטיים.

מיהו גרמני? זה כבר יותר מסובך, מפני שיש שתי גרמניות, ואולי גם שלי-שית (אוסטריה) וחצי רביעית (שווייץ). בינתיים באו לגרמניה מיליוני תורכים, יוגוסלבים ואחרים, כדי לעשות בה את העבודות השחורות, ורבים מהם קיבלו אזרחות גרמנית.

ש שאלות הרודפות את המדינה מאז ימי ראשיתה, מי רצה את ארלזורוב?

שאלה זו התעוררה לאחרונה במערכת-הבחירות.

מדוע פורק הפלמ"ח?

הנה התכנסו ותיקי הפלמ"ח, והשאלה צצה מחדש.

מי נתן את ההוראה?

השאלה נשאלה לראשונה לגבי הפעלתה של רשת-הריגול הציונית בקאהיר, בעסקי-ביש של 1954. היא נשאלת שוב ושוב לגבי פרשות אחרות, הצעות לבקרים.

אך שאלת-השאלות היא: מיהו יהודי?

היא הסעירה את המדינה פעמים רבות, גרמה למשברים ממשלתיים ולקטטות פרי-ליטיות. כמו כלבה זקנה היא נרדמת מדי פעם לזמן-מה, אך תמיד היא פוקחת שוב את עיניה, חושפת את שיניה ומש-מיעה נביחה מאימתה.

עכשיו היא מטילה את חיתיתה על מאמציו של מנחם בגין להקים ממשלה.

אין זו רק שאלה ללא-תשובה, וזהו גם שאלה מיותרת לחלוטין.

כדאי להזכיר איך נולדה, ומדוע.

בימיה הראשונים של המדינה החליט דויד בן-גוריון לחוקק את חוק-השבות. ידוע לי סוד היסטורי, הקשור בהחלטה זו, כאשר הגה בן-גוריון רעיון זה, התייעץ עם אחד המישפטים הגדולים במדינה, יעקב שימשון שפירא, י"ש, מי שכיהן כיועץ המישפטי לממשלה, נתן לבן-גוריון את העצה הטובה ביותר שניתנה בארץ זו, מאז יעץ אחיתופל לאבשלום לרדוף אחרי דויד המלך.

אבשלום תלוי בעץ: העצה היתה טובה

שפירא יעץ לבן-גוריון שלא לחוקק את החוק הזה בגלל.

י"ש הוא יהודי טוב, ציוני נאמן, מפא"יניק אמיתי. הוא לא התנגד לחקיקת חוק השבות מפני שרצה לסגור, חלילה, את שערי הארץ לפני יהודים. כמו בן-גוריון עצמו דגל בקיבוץ-גלויות ובהבאת יהודים מכל העולם למדינת-ישראל — אם ירצו בכך, אם לאו.

אולם שפירא הבין שדגשם כך אין שום צורך בחוק.

כל ממשלה בעולם חולשת על ההגירה לארצה. זהו חלק מן הריבונות הממלכתית. הענקת היתרי-עליה היא אחת הסמכויות המסורות באופן טבעי בידי השליטון. משום כך יכולה כל ממשלה להחליט בכל עת את מי להכניס לארצה ואת מי לא. הקריטריונים יכולים להיות כלכליים, חברתיים, בריאותיים, לאומיים ומה עוד. בישראל שולטים היהודים, היהודים הם אלה הם, כימעט עד אחד, ציונים. הכל המבקש זאת, הן מפני שזוהי חובה מוסרית והן מפני שזה טוב למדינה. אם כן — לשם מה דרוש חוק?

וכי יענה על הדעת שבעתיד הנראה-העין תקום בישראל מדינה שדה שתמנע את עדייתם של יהודים? ואם תשתנה, חלילה, דעת הקהל בישראל ויגבר הרצון לני-עול את השערים לפני היהודים — מה התועלת בחוק? הרי רוב מיקי רבי כנסת יוכל לבטל את החוק בכל עת.

לשפירא היה ברור שחוק כזה יהווה קופה של שרצים, שבהשוואה אליה תדמה חיקת-פנדורה המפורסמת לחבילת-ישי. שחרי אי-אפשר לחוקק חוק ה' מעניק זכויות מיוחדות למי שמכיר נים "יהודים" מבלי להגדיר מיהם "יהודים" אלה.

כשקום רחה את עצת אחיתופל, ועל כן מצא את מותו כשהוא תלוי על עצי-האלה, ואילו דויד בן-גוריון, שדחה

אל ביתו, אל עירו, ושם תלה את עצמו. אחיתופל-שפירא נשאר עסקן מפא"י, ויכהן כשר-המישפטים אצל גולדה מאיר. עם הקמת הקואליציה של 1970 נאלץ להיכנע לדתיים והסניס לחוקי-השבות את ההגדרה הדתית. יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה, ושלא המיר את דתו, או מי שהתגייר.

הדתיים רצו להוסיף ולציין בפירוש כי יוכר רק גיור שנעשה "כהלכה", אך דווקא כאן התקשה מיפלטג-העבודה, הדרישה לא התקבלה.

האם הם גרמנים? למו, לכו הרחוקות, זה איכפת — חוק מאשר לשרידי חסידיו של היטלר, המטפחים את זכר חוקי-הנרנברג, ומיהו נורווגי? פניו? ספרדי?

השאלות האלה הן מטופשות. לאיש לא איכפת. כי בשום מדינה המוקרשית מודרנית אין חוק המבדיל בין בני-אדם על פי אמותי-מורה של גזע, לאום, דת ועדה.

במדינות ההגונות ביותר, כמו אוסטר-ריה, אסור לפקיד ממשלתי להציג שאלה כזאת. ולא כל שכן לרשום את התשובה. רק בישראל המצב שונה. יש חוק המבדיל רישמית בין מי שמכונה "יהודי" ובין כל אדם אחר — חוקי-השבות, ובי-עיקבותיו גם חוקי-האזרחות.

הכוונות היו טובות, כאותן כוונות שבהן רצופה הדרך לגיהנום.

ואכן ממשלות רבות בישראל נקלעו מאז לניהינים של משברים.

זה היה מזור למדי, גיור הוא אקט דתי מובהק. מעשה דתי ניתן להיעשות רק לפי כללי אותה דת — ובמיקרה זה, לפי ההלכה היהודית. גיור שאינו כהלכה אינו גיור כלל, ובמילא אינו תואם את החוק. אם כן, על מה הוויכוח? על מה רועדות אמות הסיפים?

השאלה האמיתית היא מי יקבע שהי-גיור נעשה כהלכה. הרבנים האורתודוקסים תובעים זכות זו לעצמם. ברור שיפסלו כל גיור שנעשה בידי מתחריהם. רבני-הזרם הקונסרוואטיבי והזרם הפרורמי.

שני זרמים אלה אינם מוכרים ממילא בארץ. אין להם שום זכויות, אין הם יכור לים לחתן ולגרש, לכהן כרבנים צבאיים ולעשות כל מעשה אחר הנוגע לסדר ה-ממלכתי.

אז על מה הוויכוח?

יום אי-אפשר לבטל את חוקי-השבות, וזהו הצרה בחוקים מסוג זה. אפשר לקבלם בקלות-ידעת, על פי קפריזה ריגועית של שליט שחור-מיחות. אך משר התקבלו אי-אפשר לבטלם, מפני שמעשה הביטול יתפרש בהכרח שלא כהלכה.

שום דבר לא היה משתנה אילו היה בן-גוריון מקבל את עצת ירשור-שלי-אחיתופל, והיה מסתפק בהכרזה חגיגית של הכנסת, שניתן היה לתלות אותה על הקירות, מבלי שהיה לה חוקף של חוק. אך אם יבוא מישוהו כיום ויציג לבטל

האם היהודים הם עדה דתית? עם? לאום? קבוצה אתנית? גזע? שותפות של מורשה תרבותית? שותפות-גורל? כל אלה יחד, או תערובת של כמה מהם? (המשך בעמוד 48)

ני מקנא בכל האנשים החילוניים הטובים. כל השולמיות והיוסים והי-מיניאטורה צרפתית משנת 1250.